

**Socialnämndens
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
April 2019**

Socialnämndenshandlingsplan mot våldsbejakande extremism
2019

Dnr: 3.1.1-173/2019

Innehåll

Inledning och syfte	3
Ansvar och samverkan	3
Lokal lägesbild.....	5
Socialnämndens uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism	7
Socialförvaltningens roll i arbetet mot våldsbejakande extremism.....	8
<i>Samordnare</i>	<i>8</i>
<i>Avhopparverksamhet.....</i>	<i>9</i>
<i>Anhörigstöd</i>	<i>9</i>
<i>Aktiviteter för Socialnämnden.....</i>	<i>10</i>
Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler	12
<i>Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum ...</i>	<i>12</i>
Kompetenshöjande insatser	12
<i>Kompetenshöjande aktiviteter:</i>	<i>13</i>
Uppföljning.....	15

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot till exempel mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. Handlingsplanerna ska innehålla en lokal lägesbild och därtill lämpliga lokala aktiviteter. Handlingsplanerna revideras årligen. I kommunfullmäktiges budget 2019 framgår arbetet mot våldsbejakande extremism ska utvecklas utifrån kunskap och forskning inom området.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är riktat mot tre extremistmiljöer; den autonoma vänstermiljön, vit makt-miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön. En miljö i det här sammanhanget är en samling grupper som delar en ideologisk grund. Att arbetet fokuserar på dessa beror på att Säkerhetspolisen bedömer att dessa grupper är de främsta hoten mot vår demokrati och också mest benägna att använda våld för sin sak.³ Läs mer om stadens arbete på <https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism/>

Ansvar och samverkan

Ansvar

I Stockholms stad verkar och vistas i olika utsträckning personer och grupperingar från alla de våldsbejakande extremistiska miljöer som identifierats i Sverige. Var de finns och hur aktiva dessa olika grupper är skiftar över tid och dessa förändringar kan ske snabbt. Att dessa miljöer ständigt förändras är därför en viktig utgångspunkt att ta hänsyn till för de nämnder i staden som arbetar med dessa frågor. Staden ska aktivt motverka våldsbejakande extremism i de stadsdelar där sådana rörelser har fått fäste. Åtgärder ska vidtas skyndsamt när det finns kunskap om etablerade extremistgrupperingar i ett område, kunskap om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikalisering. Det ska finnas tydliga rutiner för att på individnivå kunna hantera avhoppare och drabbade.

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige - nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17 och 20

² Dnr 155-943/2015

³ Säkerhetspolisens årsbok 2017, s30-35

Stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner med verksamhetsspecifika analyser av nuläget och med riktade insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism. Samtliga nämnder ska genom kontroll och uppföljning säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs. Behovet av aktiviteter och aktiviteternas innehåll kan variera mellan olika delar av staden beroende på hur lägesbilden ser ut och vilka extremistiska grupper som finns lokalt. Berörda nämnder ansvarar vidare för att anställda inom de egna verksamhetsområdena har kunskap om området och känner till innehållet i nämndens handlingsplan. Nämnderna ska ha en lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren ansvarar för att:

- Delta i stadens nätverk för samordnare mot våldsbejakande extremism och ha en nära samverkan med stadens centrala samordnare
- Löpande samverka med polisen och andra berörda aktörer lokalt för att ha en aktuell lägesbild.
- Vara kontaktpunkt från förvaltningen gentemot polisen och andra berörda aktörer i frågor som rör våldsbejakande extremism.
- Säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom förvaltningens verksamheter.
- Stödja förvaltningens verksamheter som berörs av frågan i sitt arbete.
- Säkerställa, tillsammans med kommunikatör, att förvaltningen har en tydlig och saklig information och kommunikation med invånarna.
- Att bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Samverkan

Stadens verksamheter ska ha en nära samverkan med polisen. Det lokala brottsförebyggande arbetet regleras i samverkansöverenskommelse med polisen. I frågor avseende våldsbejakande extremism ska lägesbild och handlingsplanens aktiviteter tas fram i samråd mellan nämnd och relevant polisfunktion.

Samverkan avseende våldsbejakande extremism ska infogas i den befintliga samverkan och de samverkansorgan som finns idag med polis, skola, socialtjänst, förskola och civilsamhället m.fl. Det är den som är ansvarig för samverkansforumet som är ansvarig för att våldsbejakande extremism tas upp med regelbundenhet vid möten.

Samverkan kring individer i risk att radikaliseras

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliseras. Särskilt viktig i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis och forum för sådan samverkan ska säkerställas.

Individer ska tillfrågas om samtycke till att dela relevant information med berörda aktörer rutinmässigt av stadens verksamheter så att samverkan kan ske på individnivå med polisen i så stor omfattning som möjligt. Detta är avgörande för att kunna förebygga och förhindra radikaliserings och våldsbejakande extremism.

Rutin vid oro/händelse rörande våldsbejakande extremism

För att tydliggöra rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer har en rutin tagits fram. Där beskrivs hur medarbetare i staden ska agera när de känner oro för en individ eller det har inträffat något som kan vara kopplat till våldsbejakande extremism.

Blankett för avidentifierad information

En blankett för avidentifierad information har tagits fram för att användas vid oro/händelser rörande VBE. Den finns på intranätet och ska fyllas i och skickas till förvaltningens samordnare. Blanketten är en del i arbetet med att kartlägga förekomsten av VBE lokalt.

Lokal lägesbild

Socialförvaltningens lägesbild visar att det är vit makt som är mest framträdande när det gäller händelser kopplade till våldsbejakande extremism. Även den islamistiska våldsbejakande miljön förekommer. Inrapporterade händelser under perioden är relativt få men ökade i förhållande till förra årets enkätundersökning.

Kartläggning

Underlag för den lokala lägesbilden har inhämtats genom en enkätundersökning som var riktad till samtliga socialförvaltningarnas enhetschefer. Syftet med enkätundersökningen var främst att få en bild av hur många verksamheter inom socialförvaltningen kommer i kontakt med våldsbejakande extremism, eventuell ökning/minskning jämfört med föregående år, vilken kunskap och utbildning chefer och medarbetare inom förvaltningen har kring frågor om våldsbejakande extremism. Enkäten besvarades av 31 verksamheter inom socialförvaltningen, vilken är en ökning med föregående år där 24 verksamheter svarade på enkäten.

Analys

Inom ramen för socialförvaltningens verksamheter har uppmärksammats affischering/flygblad avseende vit makt-miljön, individer som burit symbol/symboler för vit makt-miljön samt försök till rekrytering till våldsbejakande extremism. I en verksamhet har hot och kränkningar från vit makt-miljön förekommit samt att personal har uppmärksammat att individer har uttryckt våldsbejakande extremistiska åsikter. Av sammanlagt fem fall har det rört sig om två fall kopplat till vit makt-miljön, två fall kopplat till våldsbejakande islamistisk extremism och i ett fall den autonoma miljön. Därutöver har uppmärksammats demonstrationer/manifestationer från vit makt-miljön och skadegörelse i form av hakkors på en moské. Förvaltningens verksamheter har gjort sammanlagt fem anmälningar till socialtjänst eller polis.

En medarbetare har uppmärksammat nazistiska symboler klistrade i närmiljön vid sin arbetsplats som anmäldes av flera medarbetare och privatpersoner till stadsdelen. Vid ett tillfälle har en person blivit hotad verbalt av en individ kopplad till våldsbejakande islamistisk extremism. Denna händelse skedde när medarbetaren var på väg hem från arbetsplatsen.

Nästan hälften av förvaltningens verksamheter har en befintlig samverkan med bland annat polis, skola, socialtjänst, kriminalvården. En femtedel av verksamheterna önskar att man skulle ha samverkan med en eller flera aktörer, som man inte har idag. Främst inom Jobbtorg, civila samhällen och trossamfund.

Kunskap och utbildning kring frågor om Våldsbejakande extremism

I stort sett alla chefer inom socialförvaltningen känner till Stockholms stads vägledning för arbete mot våldsbejakande extremism. Tre fjärdedelar av medarbetarna uppgav att de känner till Stockholms stads vägledning för arbete mot våldsbejakande extremism. På frågan om man har haft användning av vägledningen i sin egen verksamheter svarade en mindre del av verksamheterna att de har haft användning av vägledningen.

På frågan om cheferna respektive medarbetarna kände till att en blankett för avidentifierad information ska fyllas i vid händelser/oro kopplad till våldsbejakande extremism svarade nästan alla chefer respektive en tredjedel av medarbetare ja på frågan. Endast en av förvaltningens verksamheter har använt sig av blanketten.

Tre fjärdedelar av förvaltningens chefer respektive två tredjedelar av medarbetarna kände till förvaltningens handlingsplan. Det är en ökning jämfört med föregående års undersökning. Ett

fåtal verksamheter uppger att handlingsplanen har höjt medvetenheten och fått upp vbe-frågan på agendan och att man har påbörjat ett arbete med att integrera frågor om VBE i sina uppdrag och i det löpande arbetet där det bedöms relevant. Flera uppger att handlingsplanen inte har påverkat deras dagliga arbete.

71 procent av dem som har besvarat enkäten har deltagit i minst en utbildning/föreläsning som anordnats av SLK eller Socialförvaltningen. Detta är en ökning jämfört med föregående år.

Medarbetarnas kunskapsnivå när det gäller att motverka våldsbejakande extremism bedömdes till två tredjedelar till bra/mycket bra. Kopplat till utbildning påtalas behov av:

- Egen utbildning då flera inom enheterna inte har gått på de utbildningar som anordnades av SLK
- Mer kunskap inom området
- Att lära sig använda vägledningen genom de situationer som uppstår.

Socialnämndens uppdrag och åtgärder kopplat till våldsbejakande extremism

Socialförvaltningen är indelad i fyra avdelningar:

- Avdelningen för stadsövergripande sociala frågor
- Avdelningen för mottagande av nyanlända
- Administrativa avdelningen.
- Socialtjänstavdelningen

Avdelningen för stadsövergripande frågor ansvarar för strategiska stadsövergripande frågor om socialtjänst. Det innebär bland annat att avdelningen har i uppgift att följa upp att verksamheten bedrivs utifrån likställighet, rättssäkerhet och med god kvalitet för stadens invånare samt att vi stödjer utvecklingen av en evidensbaserad praktik, beställer och sprider forskning, erbjuder utbildningar, ger processtöd i lokala utvecklingsprojekt och fungerar som ett nav i samverkansarbete mellan olika aktörer. Avdelningen ger också förslag till inriktning i principiella frågor till kommunstyrelse- och fullmäktige samt besvarar remisser och yttrar sig till socialnämnden i frågor som rör stadens samlade insatser. Inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor finns en stab, kompetenscenter barn och unga, kompetenscenter vuxna, kvalitet och uppföljning samt LSS-hälsa.

Avdelningen för mottagande av nyanlända har i uppdrag att ta emot de nyanlända som av migrationsverket anvisas för bosättning i Stockholm samt att tillhandahålla boende för ensamkommande barn och ungdomar. Mottagandet av nyanlända vuxna och familjer innefattar bosättning, initialt ekonomiskt bistånd och samhällsinformation

Administrativa avdelningen svarar för förvaltningsövergripande planerings- och utredningsarbete, administrativ service till nämnden och dess utskott, föreningsstöd, genomförande av, samt råd och stöd vid, upphandlingar personalfrågor,

kommunikationsfrågor, ekonomifrågor och IT-frågor. Vid avdelningen handläggs ärenden enligt alkohollagen. Vidare finns boutredare som handlägger dödsboärenden.

Socialtjänstavdelningen ansvarar för stadens stadsövergripande verksamheter som vänder sig direkt till vuxna, barn och unga. Vid avdelningen finns bland annat Stockholms stad socialjour som ansvarar för akuta sociala insatser utanför kontorstid. Jouren har öppet dygnet runt årets alla dagar. Socialjouren har också uppsökande verksamhet riktad till olika målgrupper som befinner sig i offentliga miljöer och som kan vara i behov av socialtjänstens insatser.

Avdelningen tillhandahåller också institutions-, öppen- och familjehemsvård för barn, unga och vuxna, boenden för ensamkommande barn och unga, öppen rådgivning och konsultation till alkohol- och narkotikaberoende, rekrytering och utbildning av jourhem och familjehem, skyddade boenden för kvinnor och ungdomar som utsätts för våld i nära relation/hedersrelaterat våld liksom ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Inom avdelningen drivs också korttidshem för barn och vuxna samt kolloverksamhet enligt LSS.

Socialförvaltningens roll i arbetet mot våldsbejakande extremism

Samordnare

Socialförvaltningens lokala samordnare/utredare finns på *avdelningen för stadsövergripande frågor* med särskilt ansvar för att på en stadsövergripande nivå samordna socialtjänstens frågor kring våldsbejakande extremism. Avdelningen har bland annat i uppdrag att stödja stadsdelsförvaltningarnas preventiva insatser samt sprida och samla kunskaper och effektiva och evidensbaserade metoder. Avdelningen har fungerande strukturer och nätverk för informations- och kunskapsutbyte med stadsdelsförvaltningarna. Utredaren driver också socialförvaltningens arbete mot våldsbejakande extremism och är ett kunskapsstöd gentemot stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster genom att tillhandahålla information, utbildning och andra relevanta kompetenshöjande åtgärder. Socialförvaltningens utredare representerar förvaltningen i olika sammanhang och på olika nivåer där erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling erbjuds. Arbetet sker i nära samverkan med den centrala samordnaren.

Socialförvaltningens utredare ansvarar också för att förvaltningen genomför nödvändiga aktiviteter i förhållande till arbetet mot våldsbejakande extremism. Under 2018 har utredaren tagit fram en förvaltningsspecifik utbildningsplan och kommunikationsplan. Utbildningsplanen kommer att implementeras under 2019-2020 i socialförvaltningens egna verksamheter och även de 14 stadsdelsförvaltningarna. Kompetenscenter barn och unga kommer ansvara för en lokal stadsövergripande referensgrupp med representanter från socialtjänstens olika områden. Syftet med gruppen är att få ökad samsyn inom området, vara ett forum för erfarenhetsutbyte om hur socialtjänstens kan förebygga, utreda och ge insatser till personer som är involverade eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism samt erfarenhetsutbyte. För att stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet mot våldsbejakande extremism har socialförvaltningen inrättat ett vbe-team och en stödtelefon genom lotsfunktion. (läs mer om uppdragen nedan)

VBE - team

Socialförvaltningen har inrättat ett team vars uppdrag är att i samverkan med polis erbjuda stöd till identifierade återvändare. Teamets målgrupp är vuxna individer utan barn och målsättningen är att vid ett möte tillsammans med polis erbjuda hjälp och stöd. Om individen vill så länkar teamet till stadsdelsförvaltningen som tillsammans med den enskilde kan komma överens om hur ett stöd skulle kunna byggas upp. När det gäller personer ur nämnda målgrupp som har minderåriga barn och där det finns en oro kring barnen gör polisen en regelmässig orosanmälan till ansvarig stadsdelsförvaltning. I dessa ärenden kan teamet bistå stadsdelsförvaltningarna med konsultativt stöd. Utöver den kontaktskapande verksamheten och konsultativa stödet kommer teamet att bidra till att utveckla arbetsätt och metoder i samverkan med SLK och andra myndigheter.

Lotsfunktion

Inom Socialförvaltningen finns en lotsfunktion placerad vid Socialtjänstavdelningen. Via funktionen kan individer som uttrycker att de vill lämna extremistmiljöer lotsas till socialtjänsten i rätt stadsdelsförvaltning. Även anhöriga till individer som befinner sig i extremistmiljöer kan få stöd genom att lotsas till rätt stadsdelsförvaltning alternativt till Socialtjänstavdelningens behandlingsenhet. Lotsfunktionens telefonnummer är 08-508 25 352.

Avhopparverksamhet

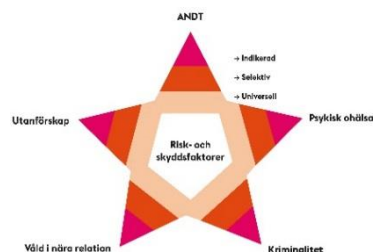
Socialförvaltningens enhet för hemlösa har en avhopparverksamhet som tar emot ärenden där individen har ett skyddsbehov och befinner sig i polisens personsäkerhetsverksamhet eller Säpos likvärdiga verksamhet.

Anhörigstöd

Socialförvaltningens behandlingsenhet har i uppdrag att vara ett komplement till stadsdelarnas anhörigstöd och kunna erbjuda stödsamtal med anhöriga.

Förebyggande arbete

För att bidra till ett kunskapsbaserat förebyggande arbete i staden bör socialförvaltningens stöd utgå från risk- och skyddsfaktorer (kring främst barn och unga och eventuella stödinsatser för vuxna) samt lokala lägesbilder, och innehålla en kombination av stöd kring både universella/generella insatser som riktas till alla och specifika insatser inom olika sakområden såsom ANDT, våld i nära relation, utanförskap, kriminalitet, psykisk ohälsa och våldsbejakande extremism. Detta kan illustreras via preventionstjärnan nedan.

Ett mer sammanhållet stöd från socialförvaltningen skulle sannolikt innebära vinster för alla parter i form av bland annat resursoptimering och ökad samverkan, samtidigt som det ökar

möjligheten att rikta insatser till där de behövs bäst och på så sätt bidra till en ökad likställighet i stadens förebyggande arbete.

Förhinderande verksamheter

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikaliserings. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliserar. Särskilt viktigt i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis. Socialtjänsten har enligt lagstiftning det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det finns dock inga lagar som stödjer kommuner i att sätta in tvångsåtgärder mot personer som exempelvis återvänt från krig eller rör sig i miljöer med våldsbejakande extremism.

Om en person vill ha stöd kan socialtjänsten erbjuda insatser. Alla ärenden utgår ifrån individens behov, vilket säkerställer att rätt stöd ges utifrån varje enskild individs förutsättningar. Om individen samtycker till att information delas mellan myndigheter och aktörer kan stödet erbjudas inom ramen för t.ex. sociala insatsgrupper eller stadens avhopparverksamhet.

Aktiviteter för Socialnämnden

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Samordnaren deltar i det stadsövergripande nätverk där stadens lokala samordnare träffas regelbundet för att diskutera aktuella frågor och utbyta kunskaper och erfarenheter. Samordnaren deltar även i CVEs storstadsnätverk, CVEs socialtjänstnätverk och i arbetet med Nordic Safe Cities Capitol Room	Nätverksträffar leds av den centrala samordnaren. De externa nätverken deltar den lokala samordnaren tillsammans med centrala samordnaren på SLK..	En gång i månaden	
Förvaltningen har ett nätverk för berörda chefer från socialtjänstavdelningen samt avdelningen för stadsövergripande frågor	Nätverket leds av lokala samordnaren/utredaren.	Var sjätte vecka	Uppföljning i VP, VB, T1 och T2.
Förvaltningen inrättar en socialtjänstpreferensgrupp med representanter från olika enheter inom stadens socialtjänster (barn, unga, mottagning, missbruk och beroende, VNR osv) i syfte att få samsyn, ha forum att utbyta erfarenheter och diskutera aktuella händelser	Den lokala samordnaren/utredaren.	En gång per kvartal med start i maj 2019	Utvärdering vid årsskiftet.

Implementera framtagen kommunikationsplan och sprida aktuell kunskap om våldsbejakande extremism, både inom socialförvaltningen och till stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster.	Den lokala samordnaren/utredaren mot VBE samt berörda kollegor inom förvaltningen och kommunikations ansvarig	Under 2019-2020	Utvärdering, uppföljning, VP, VB, T1 och T2.
Medverka vid utbildningar som syftar till att erbjuda råd och stöd till dem som arbetar inom socialtjänstområden.	Den lokala samordnaren/utredaren mot VBE.	Under 2019-2020	Utvärdering, uppföljning, VP, VB, T1 och T2.
Implementera stadens riktlinjer, vägledning samt blankett för avidentifierad information i samtliga verksamheter inom Socialförvaltningen	Den lokala samordnaren/utredaren mot VBE tillsammans med enhetschefer inom förvaltningen	Under 2019	
Säkerställa att VBE frågan inkluderas och sätts på dagordning i alla samverkansforum med externa partners.	Den lokala samordnaren/utredaren mot VBE och den interna arbetsgruppen mot VBE på socialförvaltningen	Under 2019	VP, VB, T1 och T2
Samverka med polis och stadsdelsförvaltningarna kring individer som polisen identifierat som återvändare från krigshärjade områden.	Socialtjänstavdelningen	Under 2019	VP, VB, T1 och T2
Erbjuda stöd till individer som uttrycker att de vill lämna extremistmiljöer genom att lotsas till socialtjänsten i rätt stadsdelsförvaltning. Även anhöriga till individer som befinner sig i extremistmiljöer kan få stöd	Enheten för hemlösa	Under 2019	VP, VB, T1 och T2
Ta emot vuxna personer för rådgivning och stöd och fungera som en länk vid behov av mer omfattande stöd.	Socialtjänstavdelningens behandling	Under 2019	T1 och T2

Förvaltningen erbjuder stadsdelsförvaltningarna stöd genom Förstärkningsteamets, särskilt erfarna socialsekreterare i arbetet med att utreda barn och ungdomar.	Socialtjänstavdelningens behandlingenshet	Under 2019	T1 och T2
Vid behov bistå med att kunna ta emot barnfamiljer för utredningsplacering	Socialförvaltningen	Under 2019	T1 och T2

Föreningsbidrag och upplåtande av lokaler

Riktlinjerna för Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism anger tydligt att stöd i form av ekonomiska bidrag från staden inte ska ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till, eller stödjer, våldsbejakande extremism ska fräntas all typ av stöd i den mån de har sådant.

I socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar framgår vilka krav som ställs på föreningar för att de ska kunna beviljas bidrag genom socialnämndens organisations och föreningsutskott. Sedan maj 2017 framgår av riktlinjerna att föreningen ska ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Vidare framgår att föreningen inte heller får samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid mot detta. Om föreningen inte lever upp till eller bryter mot kraven i riktlinjerna beviljas inte bidrag och beslutade bidrag kan stoppas från att betalas ut.

Aktiviteter föreningsbidrag och upplåtande av lokaler eller öppna rum

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Granska nya föreningar som söker bidrag	Utredare OF	löpande	löpande
Följa upp föreningar som beviljats bidrag	Utredare OF	löpande	löpande
Delta i arbetsgrupp inom staden som tar fram vägledning avseende föreningsbidrag och lokaluthyrning	Eva-Lotta Elmér	Klart i juni	
Implementera stadsövergripande vägledning avseende föreningsbidrag och lokaluthyrning i förvaltningen	Eva-Lotta Elmer	Påbörjas september	VB

Kompetenshöjande insatser

Behovet av kunskapshöjande åtgärder är fortsatt stort. En webbaserad grundutbildning avseende våldsbejakande extremism har tagits fram och finns i alla anställdas

utbildningsportal. Förvaltningarna säkerställer att relevant personal genomgår grundutbildningen samt deltar i andra stadsövergripande utbildningar som anordnas.

Som ytterligare stöd för stadens medarbetare finns stadens kunskapsunderlag om arbetet mot våldsbejakande extremism samlat på en intranätssida

<https://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/1/Valdsbejakande-extremism/>

På sidan finns tex vägledningen för arbetet mot våldsbejakande extremism, kontaktuppgifter till alla samordnare, handlingsplaner, symbolsammanställning, rapporter, boktips, poddar filmade föreläsningar m.m.

Kompetenshöjande aktiviteter:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Medarbetare inom socialförvaltningen ska ha grundläggande kunskaper i VBE utifrån förvaltningens handlingsplan, stadens riktlinjer och vägledning.	Socialförvaltningens utredare mot VBE i samverkan med den centrala samordnaren och socialförvaltningens interna VBE arbetsgrupp.	Löpande under 2019	Slut årsskifte 2019 med en uppföljning och utvärdering.
Stödja de 14 stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att implementera VBE arbetet i socialtjänsten.	Socialförvaltningens utredare mot VBE i samarbete med den centrala samordnaren och lokala samordnarna i förvaltningar.	Löpande under 2019.	Slut årsskifte 2019 med en uppföljning.
Alla medarbetare och chefer inom socialförvaltningen ska genomgå stadens webbaserade grundutbildning om VBE	Socialförvaltningens utredare i samverkan med centrala samordnaren på SLK och den interna arbetsgruppen mot VBE.	Under första kvartalet av 2019.	Slut 30 april 2019 med en uppföljning av deltagarnärvaro.

Samtliga medarbetare och vid behov chefer inom socialförvaltningen som arbetar inom socialtjänstområden får fördjupad utbildning i VBE utifrån Socialstyrelsen framtagna utbildningsmaterial.	Socialförvaltningens utredare i samverkan med interna arbetsgruppen mot VBE inom socialförvaltningen.	Löpande under 2019	Slut årsskifte 2019 med en uppföljning om fortsatt behov av kompetenshöjande insatser framöver.
Medarbetarna i stadens socialtjänstverksamheter med särskilt ansvar för handläggning utifrån bedömningsinstrument SAVRY, ADAD, Unga lagöverträdare ska ha grundläggande kunskap i VBE.	Socialförvaltningens utredare unga lagöverträdare.	Flera tillfällen under 2019	Slut årsskifte, utvärdering i VP, VB och T1 och T2
Anordna workshops utifrån framtaget stödmaterial som ska vara hjälp i handläggningen av ärenden. Fokus kommer att vara evidensbaserad samtalsmetod motiverande samtal (MI) och bemötandefrågor.	Workshop anordnas i samverkan med utvecklingsledare för Socialförvaltningens utredare i samverkan med utvecklingsledaren för MI vid socialförvaltningen.	Löpande 2019-2020	Utbildningen utvärderas efter genomförs workshop. Vid behov anordnas flera tillfällen av workshop under hösten 2019.
Anordna workshops för Jobbtorg Stockholm Järva, Jobbtorg unga vuxna och försörjningsstödsenheter Spånga-Tensta och Rinkeby- Kista sdf, Hässelby-Vällingby och Bromma	Workshop anordnas i samverkan med utvecklingsledare för Socialförvaltningens utredare i samverkan med utvecklingsledaren för MI vid socialförvaltningen samt arbetsmarknad	Ett tillfälle under mars 2019 och ett tillfälle under maj 2019	Utbildningen utvärderas efter genomförs workshop.

	sförvaltningens lokala samordnare mot VBE		
Stöttar stadsdelarna med kunskapshöjning samt metodutveckling inom ramen för stadens avhopparverksamheter/SIG verksamheter samt anhöriga som söker hjälp och stöd.	Socialförvaltningens samordnare/utredare mot VBE i samverkan med den centrala samordnaren på SLK	Löpande under 2019	Slut årsskifte 2019 med uppföljning och utvärdering.
Samverkan, ansvar och uppdrag ska tydliggöras inom social-, arbetsmarknads-, utbildnings-, kultur- och idrottsförvaltningen. Dessutom ska ansvarsfördelning mellan dessa förvaltningar konkretiseras inom staden.	Samtliga samordnare i fackförvaltningarna och tillsammans med den centrala samordnaren i staden.	Löpande 2019-2020	
Anordna föreläsningar för ledning och kuratorer i Stockholms stads skolor med fokus på anmälningsskyldigheten som är kopplad till VBE	Föreläsningen planeras tillsammans med Socialförvaltningens utredare för barn och unga, utredare mot VBE och samordnaren mot VBE på utbildningsförvaltningen	Under två tillfällen i mars 2019 och två tillfällen i maj 2019.	Utbildningen utvärderas efter genomförd föreläsning. Vid behov anordnas flera tillfällen av föreläsningen under hösten 2019

Uppföljning

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp årligen inom ramen för ordinarie styrning under inriktningsmålet En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.

Handlingsplanen revideras årligen utifrån aktuell lägesbild. Lägesbilden tas fram tillsammans med andra berörda nämnder samt i samarbete med polisen. Nästa revidering sker i samband med tertialrapport 1